

PONTS D'AIGUA

Pintures de Joan Pasqual

Poemes de Montse Assens, Teresa Serramià i Samsó, Empar Sáez, Marta Pérez i Sierra,
Ferran Planell i Clofent, Teresa Pascual, Toni Arencón Arias, Eduard Miró i Saladrigas,
Anna Garcia Garay, Anna Rispau i Falgàs, Josep Ramon Bach, Sílvia Romero i Olea,
Joanaina Font, Bruna Generoso, Àngels Gregori, Vicenç Llorca, Francesc Arnau i Chinchilla,
Joan Carles González Pujalte, Vicent Almela i Artíguez, Sònia Moll, Rafael Vallbona, Ricard Mirabete,
Glòria Calafell, Josep Porcar i Carles Duarte i Montserrat

Pagès editors

LLEIDA, 2018

© de les pintures: Joan Pasqual Martínez, 2017
© dels poemes: els seus autors, 2017
© de les fotografies de les il·lustracions: Marga Cruz Buch, 2017
© del pròleg: Carles Duarte i Montserrat, 2018
© de la introducció: Elisenda Sala i Ponsa, 2018
© del preàmbul: Joan Pasqual Martínez, 2018
© edició a cura de Montse Assens Borda, 2018

© d'aquesta edició:
Pagès Editors, SL, 2018
Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
editorial@pageseditors.cat
www.pageseditors.cat

Primera edició: abril de 2018
ISBN: 978-84-9975-974-6
DL L 376-2018
Impressió: Arts Gràfiques Bobalà, SL
www.bobala.cat

← imprès a lleida →

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.

Pròleg

El prestigiós professor i polític Lluís Nicolau d'Olwer va publicar l'any 1928 *El pont de la mar blava*, un llibre que reflectia un recorregut per paisatges de la Mediterrània, com Tunísia, Sicília o Malta, des de la perspectiva de l'home savi que havia estudiat profundament les èpoques més esplendoroses de Cartago o Siracusa, ciutats que recorria en un itinerari on confrontava les formidables civilitzacions de l'antiguitat amb els vestigis que en quedaven. Ho feia, a més, sense oblidar la important petjada catalana medieval en aquelles terres.

L'obra de Nicolau d'Olwer ha estat fecundament inspiradora i ens porta a evocar el vincle que uneix a l'origen el mot llatí d'on prové *pont* (*pons*, *pontis*) i el grec *Pontos*, la deïtat grega primordial del mar, que, juntament amb *Thalassa*, va engendrar els peixos. Tant el *pont* llatí com el *mar* grec remetien a una noció inicial de 'lloc de pas, camí'. Nicolau d'Olwer ho va tenir present en fer confluïr aquests mots al títol d'aquell volum.

I és cert que els fenicis s'havien nodrit de l'aportació cultural egípcia i mesopotàmica i que, al seu torn, van influir decisivament en

els grecs, com ho és que els grecs van ser font de coneixement per als romans, que es van disputar l'hegemonia amb els cartaginesos.

Efectivament, la Mediterrània ha estat des de temps remots un pont entre cultures. Ho demostren les velles melodies que ressonen en cançons que ressegueixen tot el nostre mar. I, com ho ha fet la música, també el llenguatge i el pensament s'han anat entreteixint en aquest mar on Ulisses feia del viatge i la coneixença l'eix de l'aventura d'existir.

No és estrany, doncs, que Joan Pasqual i Montse Assens triesin la paraula *pont* per, reprenent el fil dels significats primigenis, expressar l'anhel que la Mediterrània deixi de ser un mur infranquejable que separa societats dramàticament distanciades. Des de la bellesa dels blaus alhora densos i lluminosos de Joan Pasqual i des del conjunt brillantment polièdric de veus poètiques convocades per Montse Assens, es projecta en aquestes pàgines un missatge comú i radicalment humanista de solidaritat, de denúncia de la indiferència, de compromís amb l'altre,

des de la consciència que el món només és sostenible si es fomenta amb determinació el desenvolupament de les zones més desafavorides.

Des dels temps més llunyans s'han produït migracions per fugir de conflictes, per la necessitat d'alimentar-se... Si mirem generacions enrere, tots som migrants. En un planeta tan interconnectat com el nostre, s'imposa un reequilibri progressiu, perquè tothom té dret a aspirar a unes millors condicions de vida sense haver d'abandonar els seus orígens, d'arrencar les seves arrels. La resposta davant de multituds que fugen de guerres sagnants

no pot ser convertir en un cementiri el Mediterrani on van sorgir els nostres fonaments culturals.

El naufragi desolador dels qui moren buscant altres i necessaris horitzons és la imatge del nostre propi naufragi, el d'Europa, aquella filla del rei Agènor, que, raptada per Zeus, transformada en brau, va ser duta a Creta des de les costes fenícies, tan a tocar de la Síria on s'han succeït des del 2011 episodis terribles de destrucció.

Ens cal que el mar avui, com ho va ser fa segles, esdevingui de nou pont.

Carles Duarte i Montserrat

Pàgès edito

Introducció

Cal dir abans de tot que Joan Pasqual és un pintor excepcional, i dic excepcional amb plena convicció, perquè les seves obres sempre evidencien una gran càrrega humana.

Aquest tema en concret que comentem, revela una emoció i empatia pel drama que ja fa temps la nostra mar Mediterrània està vivint amb el patiment de milers d'éssers humans que la creuen en condicions infrahumanes, i que sols els mou el fet de deixar les seves terres en conflicte amb l'esperança de trobar un món millor i més just.

Mai més ben dit quan parlo en aquesta presentació de dir la paraula empatia i la paraula Mediterrània. Empatia per l'evident

humanitat d'en Joan Pasqual i Mediterrània perquè tota la seva obra sempre ha girat al voltant dels colors lluminosos d'aquest mar nostre, on es pot observar amb clara evidència la seva llibertat de creació, lliure de tendències i a la recerca del seu propi llenguatge.

Tenim referències biogràfiques del seu compromís il·lustrant temes que són un clar reflex d'aquestes preferències creatives, els blaus del Mediterrani i els colors de la terra on utilitza tots els recursos directes del color, materials, conceptes i altres elements simbòlics de la natura que li aporten força expressiva.

Elisenda Sala

Ceramista, escultora, pintora i professora de l'Escola Massana

Preàmbul

Aquest llibre és un relat poètic i pictòric sobre les migracions, el trànsit de persones, voluntats, idees i sentiments que ens han de dur al lloc somiat i desconegut a través dels ponts d'aigua tangibles o imaginaris. Entenc l'art com la creació d'una obra que expressa allò que l'ésser humà desitja exterioritzar amb la seva imaginació i els seus sentiments mitjançant paraules, formes, sons i colors.

L'art ha generat tendències, utopies i també especulació per part de les estructures del poder econòmic que han bastit de dubtes la seva essència. L'art ha d'evolucionar, adoptar unes pautes de proximitat i transformar el seu llenguatge visual en un art més participatiu i de compromís amb la societat i amb les arrels de l'humanisme per mitjà de la reflexió creativa que ens aportí emoció i commoció.

L'art és una forma de pensar i d'interpretar les diferents lectures i contradiccions, creant valors, com ho fan aquests poemes de llenguatge cultivat i idees compartides que van obrint els ponts que mai abans es van construir.

Compartir llibre amb aquests poemes ha estat una experiència artística molt interessant i enriquidora. Junts hem posat color a la lletra i lletra al color.

Agraïments als 25 poetes que doneu veu i compartiu el mateix relat i sentiment solidari, així com a Pagès Editors i Carles Duarte que han considerat la proposta i a Elisenda Sala, Marga Cruz i Montse Assens que han col·laborat en aquest projecte.

Joan Pasqual
Pintor mediterrani

PONT D'AIGUA

Cau la nit sobre els teus llavis
i emmudeix la llibertat que tant anheles.
La foscor debilita la força i el coratge
i els blaus envolten el presagi de la sort.

La teva mirada travessa l'oceà
i es fixa en l'horitzó.
Pont d'aigua per on transiten
les il·lusions i els somnis,
l'esperança i la por,
ponts que esdevenen esvorancs
dins el blau més intens que hagi vist mai.

L'onada avalotada
bramula i estripa les veles del destí,
entranyes del vent
que forgen la memòria
dins el mirall salabrós de la quimera.

Un prec inacabat ressona en la buidor del cel,
en el roig del crepuscle que llambrega en els teus ulls,
talment un vel de boira per on naufraguen els dies,
estampes roges que escapcen la mar.

Cau la nit sobre el teu rostre
com una pàtina indeleble,
i es desvetllen els blaus al fons del cor,
baules de sentiments emeses
que conformen els nous ponts d'aigua.

Montse Assens

